

Narcissism – Bekräftelsebehov eller personlighetsstörning?

Författad av Marit Lundgren

FILMFAKTA

Artikelnummer: KU40219

Ämnen: Värdegrund

Målgrupp: Grundskola 5-9

Speltid: 12 min

Produktionsår: 2019

Språk: Svenska

Urspr.land: Sverige

Producent: Marit Lundgren

Regi och Foto: Albin Ohlsson

Exekutiv producent: Roger Persson

Berättelsen om ynglingen Narcissus självförälskelse av sin egen spegelbild har gett upphov till begreppet narcissism. Men vad betyder det egentligen?

Mycket handlar om att vi skall boosta vårt ego, framhäva våra unika egenskaper, visa omvärlden vilka lyckliga och framgångsrika människor vi är.

Att vi alla har en narcissistisk läggning är ganska uppenbart. Att få uppskattning, uppmärksamhet och många "likes" påverkar oss som regel positivt och beröm är ofta bra för vår sociala kompetens. Att vara lagom narcissistisk är bra så länge man inte retar gallfeber på sin omgivning. Men var går gränsen till sjuklig narcissism? I den här filmen får vi lära oss vad narcissism är och om det är bra eller dåligt med narcissistiska drag.

LÄROPLANSMÅL LGR11 och LGY11

Centralt innehåll från LGR 11 matchar filmen.

Värdegrund

Skolans mål är att varje elev:

- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen
- Alla som arbetar i skolan ska
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.
- Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,
- har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.

Fakta om:

Narkissos var inom den grekiska mytologin en vacker yngling som var son till flodguden Kefissos och en najad, en färskvattennymf som styr över vatten. Narkissos var så underbart vacker att alla som såg honom blev förälskade i honom, men problemet var att han avvisade dem alla. Han blev dömd till att förälska sig i sin egen spegelbild när han inte besvarade den unga flickan Echos kärlek.

Narkissos förtynade inför den damm där han fick se sin egen spegelbild och förvandlades till slut till en pingstililja som fått hans namn: Narcisser.

Narcissism är en individs självupptagenhet, självförhärligande och överdrivna tro på den egna förmågan. En viss grad av narcissism anses sedan länge vara en förutsättning för en sund och hälsosam självbild - man behöver vara i stånd att älska sig själv för att kunna älska andra. För personer med narcissistisk personlighetsstörning har dock de här dragen blivit helt dominerande och skapar istället stora problem, inte minst i relation till andra.

Frågebanken

Frågor till filmen. Använd i helklass efter filmen, gör som gruppuppgift eller individuellt. Ha gärna frågorna till handa under filmen och anteckna lite så blir det lättare att föra diskussion efteråt.

- Vilka är "Generation Ego"?
- Varför är det så viktigt att bli beundrad och få många "likes"?
- Kan det vara bra att ha en narcissistisk läggning? När då?
- Hur påverkar jakten på statusprylar och pengar oss?
- Hur kan man se att en person har narcissistiska drag?

Övningsbanken

Det går utmärkt att använda dessa frågor som grund för att fördjupa sig ytterligare och eleverna kan därför använda dem till att välja olika frågor och argumentera för dem.

Välj en bloggare, entreprenör eller influencer för att skriva en uppsats och redovisa sedan för klassen.

Låt eleven först få fundera själv, sen diskutera i smågrupper om 3-4 stycken och avsluta med att grupperna berättar för varandra i klassen.

Innan och efter filmen:

Här följer några exempel på relevanta frågeställningar:

- Hur kan en narcissistisk person manipulera andra människor?
- Hur påverkas vi av influencers?
- Måste man vara framgångsrik för att bli lycklig?
- Är det bra eller dåligt med sociala medier?

Mer om:

Narcissism är benämningen på självupptagenhet, självförhärligande och en överdriven tro på den egna förmågan. Termen härstammar från den grekiska mytologin och Narcissus, en ung man som blev förälskad i sin egen spegelbild.

En narcissist...

1. ... anser sig vara viktigare och mer betydelsefull än alla andra i sin omgivning. Vilket omgivningen ständigt utsätts för på olika sätt.
2. ...drivs av rikedom, framgång, makt eller kärlek, oftast allt på en gång, vilket till största del endast är fantasier och rena lögnar om dess olika framgångssagor. Det är inte ovanligt att narcissister lever högt över sina tillgångar, eller parasiterar på andras tillgångar för den delen.
3. ...speglar sig i andra för att kunna duperera omgivningen om sin egen förträfflighet, och därmed duger enbart andra "viktiga" och "betydelsefulla" personer som sällskap.
4. ...har ett överdrivet behov av att stå i centrum. Vill du boosta en narcissists redan uppblåsta ego kan du inte ge nog med bekräftelse. Men förvänta dig absolut inget tillbaka.
5. ...har orealistiska uppfattningar om sina egna rättigheter. Eftersom en narcissist anser att allt kretsar kring det egna jaget, sätter hen upp helt egna spelregler som hen dessutom förväntar sig att andra ska spela efter helt utan att ifrågasätta.
6. ...utnyttjar skamlöst andra för att uppnå sina egna mål. Om du har en chef eller kollega som är narcissist kan du utgå från att din eller dina kollegors arbetsituation kommer bli negativt påverkad på ett eller annat sätt. En narcissist tar till exempel gärna åt sig äran för andras framgångar.
7. ...saknar empati och har därmed ingen som helst förmåga att sätta sig in i andras känslor. Detta är ett av de starkaste personlighetsdragen hos en narcissist och som ofta leder till kraschade relationer och allmän förstörelse.
8. ...tror att andra är avundsjuk på denne, men är ofta själv avundsjuk på andra, vilket leder till sociala konflikter där narcissistens enda mål är att förstöra de som hen är avundsjuk på.
9. ...har ett högfärdigt och/eller arrogant beteende som är olidligt att utsättas för.

Så bemöter du en narcissist

1. Lägg inte energi på att försöka leta efter empati hos en narcissist, du kommer ändå aldrig hitta det.
2. Markera tydligt och kortfattat att det inte är ok om du blir verbalt attackerad, och lämna sedan rummet.
3. Försök att i mesta möjliga mån ignorera om de är oförsämda...

Studiehandledning

4. ...eftersom du inte vill hamna i långa argumentationer som du ändå aldrig kommer att vinna.
5. Försök kommunicera på deras nivå och enligt deras självbild, till exempel: "Det var generöst av DIG att..."
6. Och viktigast av allt, bli aldrig allt för personlig och involverad med en narcissist.

ARTIKLAR:

Det finns flera artiklar om Narcissism. Googla och diskutera i grupper eller i klassen om vad som är bra eller dåligt med narcissistiska drag i en personlighet.